

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

УДК 373.3
ББК 74.202.21
С 88

*Затверджено до друку кафедрою початкової і професійної освіти
(протокол № 16 від 30.03.2021 р.)*

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 3 від 07.04.2021 р.*

С 88 Студентські ініціативи : теорія і практика початкової освіти :
матеріали ІІ науково-практичної інтернет-конференції студентів
факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди
(12 травня 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф.
В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. 70 с.

У збірнику подано матеріали тез виступів на науково-практичній інтернет-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди. У матеріалах висвітлені актуальні питання теорії і методики навчання та виховання молодших школярів, питання природничо-математичної та філологічної освіти.

**УДК 373.3
ББК 74.202.21**

Видано за рахунок авторів.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2021

2. **Слагіна Олександра** (наук. кер. – к. пед. н., доц. О. М. Коваленко)
Проблеми формування орфографічної грамотності в учнів початкової школи..... 55
3. **Клокова Єлизавета** (наук. кер. – викл. Г. В. Левандовська)
Особливості навчання молодших школярів писати есе на уроках української мови..... 56
4. **Лобода Анжеліка** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Ю. М. Тельпуховська)
Інтерферентні лексичні помилки в мовленні молодших школярів..... 57
5. **Мільковська Тетяна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Ю. М. Тельпуховська)
Засвоєння вимови слів, які розрізняються місцем наголосу в українській і російській мовах..... 58
6. **Мокроносова Єлизавета** (наук. кер. – викл. Г. В. Левандовська)
Прийоми запобігання помилкам в учнівських творчих роботах..... 59
7. **Нарожна Софія** (наук. кер. – к. філ. н., доц. І. О. Купіна)
Лінгвістична природа синонімів та їхня роль в увиразненні мовлення школярів..... 60
8. **Новак Наталія** (наук. кер. – співробітник лабораторії Ю С. Дьякова)
Визначення рівня читацького кругозору сучасних першокласників – майбутніх учителів початкових класів..... 61
9. **Петренко Вероніка** (наук. кер. – д. пед. н., доц. Л. П. Ткаченко)
Роль засобів масової інформації в процесі адаптації першокласників..... 62
10. **Правник Марія** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
Використання фразеологізмів у повсякденному житті на початку ХХІ ст..... 63
11. **Рогач Римма** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
Усна народна творчість як засіб розвитку мовлення молодших школярів..... 64
12. **Саніна Софія** (наук. кер. – к. пед. н., проф. О. В. Джежелей)
Особливості частотності вживання самостійних частин мови в текстах підручників для початкової школи..... 65

Проблеми формування орфографічної грамотності в учнів початкової школи

Єлагіна Олександра

Науковий керівник — кандидат педагогічних наук, доцент О. М. Коваленко

Основним завданням початкової школи є ознайомити учнів із системою загальноприйнятих способів передачі звукової мови на письмі, довести необхідність практичного володіння орфографією, сформувати сталі орфографічні вміння й навички. Останнє завдання є найважливішим і найскладнішим, бо саме в молодшому шкільному віці в процесі навчання закладаються основи орфографічної грамотності.

Питанням формування в молодших школярів орфографічної навички присвячено роботи таких українських учених, як М. Вашуленко, П. Жедек, С. Олійник, М. Пентиліук, К. Пономарьова, О. Прищепа, І. Хом'як, О. Хорошковська та ін.

Як свідчать наукові дослідження, процес набуття учнями правописних навичок є надзвичайно складним і довготривалим. Він залежить від розвитку цілої низки умінь, серед яких виділяють уміння знаходити орфограми, визначати їх тип і пов'язувати з відповідним правилом правопису, уміння застосовувати потрібне правило і здійснювати орфографічний самоконтроль. Складність цього процесу зумовлює виникнення в учнів початкових класів значних труднощів в опануванні орфографічної навички.

З метою вивчення рівня сформованості правописних навичок в учнів 4 класу нами було проведено контрольний диктант, аналіз якого дозволив визначити типові помилок і можливі причин їх виникнення:

- помилки в позначенні звуків буквами, пов'язані з недостатнім рівнем розвитку орфоепічних навичок (крашчих, кражчих, українська, творчість); позначення подовженого звука однією літерою (житя, письменик, захопленя, збереження);

- помилки в позначенні звуків буквами, пов'язані з недостатнім розвитком умінь помічати орфограми (бесцінний, відкривається);

- помилки, зумовлені недостатнім володінням правилами переносу слів (рі-дна, важливі-сть, нео-бхідно);

- помилки, пов'язані з відсутністю навички каліграфічного письма.

Таким чином, здійснене нами дослідження дозволяє зробити висновок, що для учнів четвертого класу типовими є такі види орфографічних помилок:

- фонетико-графічні;
- орфографічні;
- суто графічні.

Їх усунення можливе за умови удосконалення орфоепічних умінь, навичок каліграфічного письма, виконання спеціальних вправ на списування, використання різних видів навчальних диктантів, а також чітко організованої систематичної роботи над орфографічними помилками.